

RAPPORT
Quickscan natuurwetgeving
Burgemeester Douvenstraat 2 te Bergen

Opdrachtgever

Mevrouw J.T.M. Heurkens
Burg. Douvenstraat 2
5854 AE Bergen

Projectnummer

Aeres Milieu projectnummer AM15224

Status rapport

Definitief

Contactgegevens

Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. G. Hovens		22 juni 2017
ir. J.P.M. Hovens (Faunaconsult)		
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. G. Reuver		22 juni 2017

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel en status van dit document	3
1.3 Leeswijzer	3
2. WET- EN REGELGEVING	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden	4
2.3 Natuurnetwerk Nederland	4
2.4 Beschermde planten en dieren	5
3. WERKWIJZE	6
3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	6
3.2 Werkwijze quickscan	6
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	7
4.1 Beschrijving plangebied	7
4.2 Natura 2000-gebieden	8
4.3 Natuurnetwerk Nederland	11
4.4 Overige beschermde gebieden	12
4.5 Beschermde planten en dieren	13
5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN	15
5.1 Natura 2000	15
5.2 Natuurnetwerk Nederland	15
5.3 Beschermde planten en dieren	15
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
6.1 Natura 2000	16
6.2 Natuurnetwerk Nederland	16
6.3 Beschermde planten en dieren	16
LITERATUUR	17
BIJLAGE 1. TOELICHTING PER BESCHERMINGSREGIME	18

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Mevrouw J.T.M. Heurkens heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd aan de Burgemeester Douvenstraat 2 te Bergen, zie figuur 1.1. Op deze locatie zal een deel van de gebouwen worden gesloopt, waarna er nieuwbouw wordt gerealiseerd.

De voorgenomen ontwikkeling heeft in 2015 aanleiding gegeven voor een quickscan natuurwetgeving. Omdat het plan enige tijd heeft stilgelegen en de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet op 1 januari 2017 zijn vervangen door de Wet Natuurbescherming, is het rapport aangepast. Omdat veldonderzoek naar vogels en vleermuizen 2 tot 3 jaar geldig is (en naar overige soortgroepen nog langer) was er geen noodzaak voor een nieuw veldbezoek. In dit rapport is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming (Wn) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000- gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wn. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2. WET- EN REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wn), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wn wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wn.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wn niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven - de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen,

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wn niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wn kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wn). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over;

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wn);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wn, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wn). Hieronder vallen ondermeer de 'algemene' soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt voor de mol; die onder de Wet natuurbescherming niet meer is beschermd).

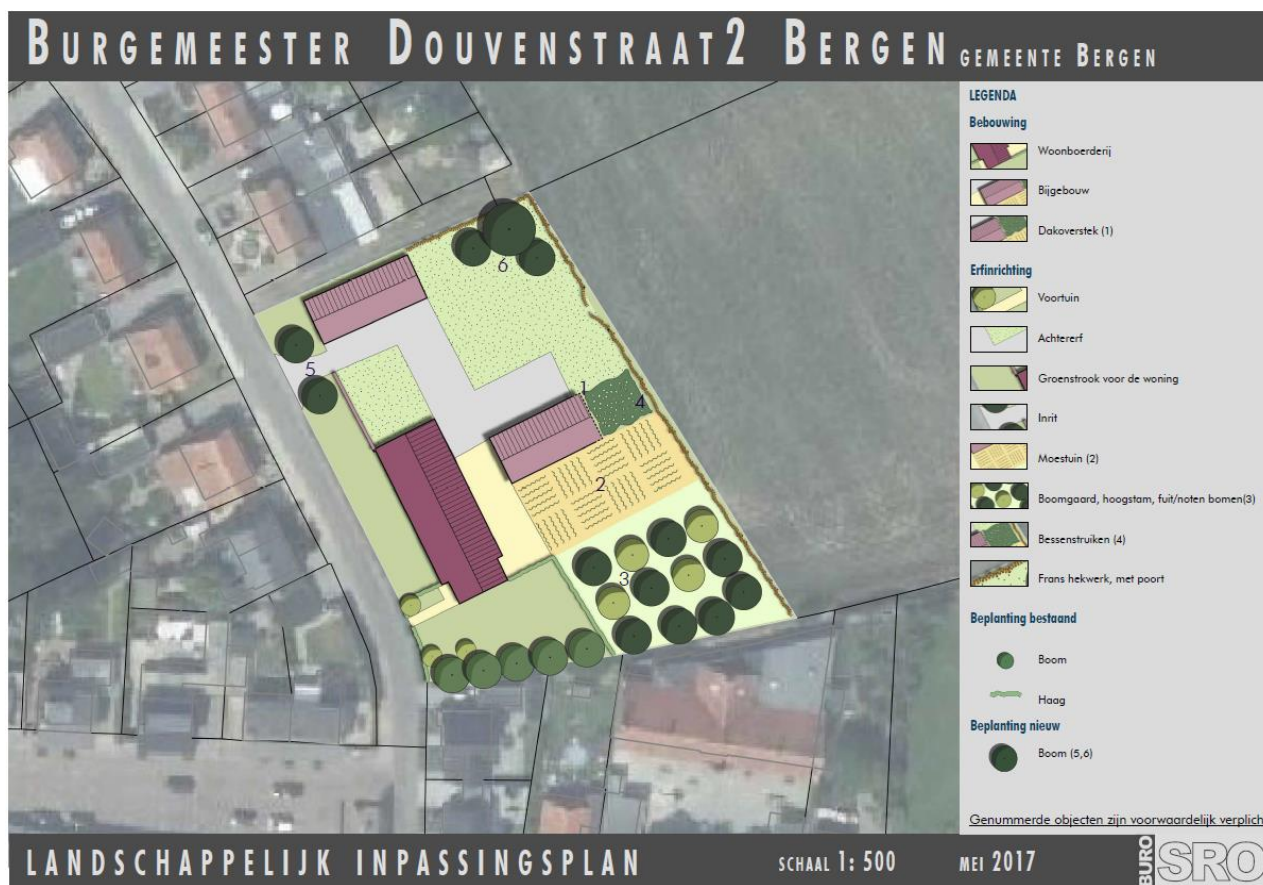
De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. De Provincie Limburg heeft de 'Beleidsneutrale Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014' opgesteld (Provincie Limburg, 2016). Dit houdt in dat de meeste soorten die onder de Wet Natuurbescherming als beschermde soort zijn aangewezen, ook in de Provincie Limburg worden beschermd. Verder geldt dat vogelsoorten waarvan het nest onder de Flora- en faunawet jaarrond werd beschermd in de Provincie Limburg ook onder de Wet Natuurbescherming als zodanig wordt gehandhaafd.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wn worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wn) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

De open veldschuur (2 in figuur 4.1.1.) zal worden gesloopt en gebouwen 1 en 3 (zie figuur 4.1.1.) worden gerenoveerd, waarbij er tegen gebouw 3 een overstek wordt gerealiseerd (omwille van de kerkuil; zie paragraaf 6.3). Daarnaast wordt de bestaande hoogstamboomgaard uitgebreid (zie figuur 3.1.). De bestaande woonboerderij (4 in figuur 4.1.1.) blijft gehandhaafd.

Figuur 3.1. De voorgestane situatie.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie. Op 10 juni 2015 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Alle te slopen gebouwen werden van binnen en buiten volledig geïnspecteerd met behulp van een ladder, zaklamp en boomcamera.

Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Bergen en bestaat uit een boerderijwoning met enkele opstallen, een grotendeels verhard erf en een tuin. Ten oosten van het plangebied bevindt zich een maisakker, aan de overige zijden bevinden zich woningen met tuinen.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 4.1.1. De nummers in deze figuur geven de locatie met de verschillende gebouwen:

- 1 = een oude koeienstal (zie titelblad, foto rechtsonder);
- 2 = een open veldschuur (zie figuur 4.1.2.);
- 3 = een loods (zie titelblad, foto linksboven);
- 4 = de boerderijwoning (zie titelblad, grote foto).

Figuur 4.1.2. De open veldschuur gezien vanuit het oosten

4.2 Natura 2000-gebieden

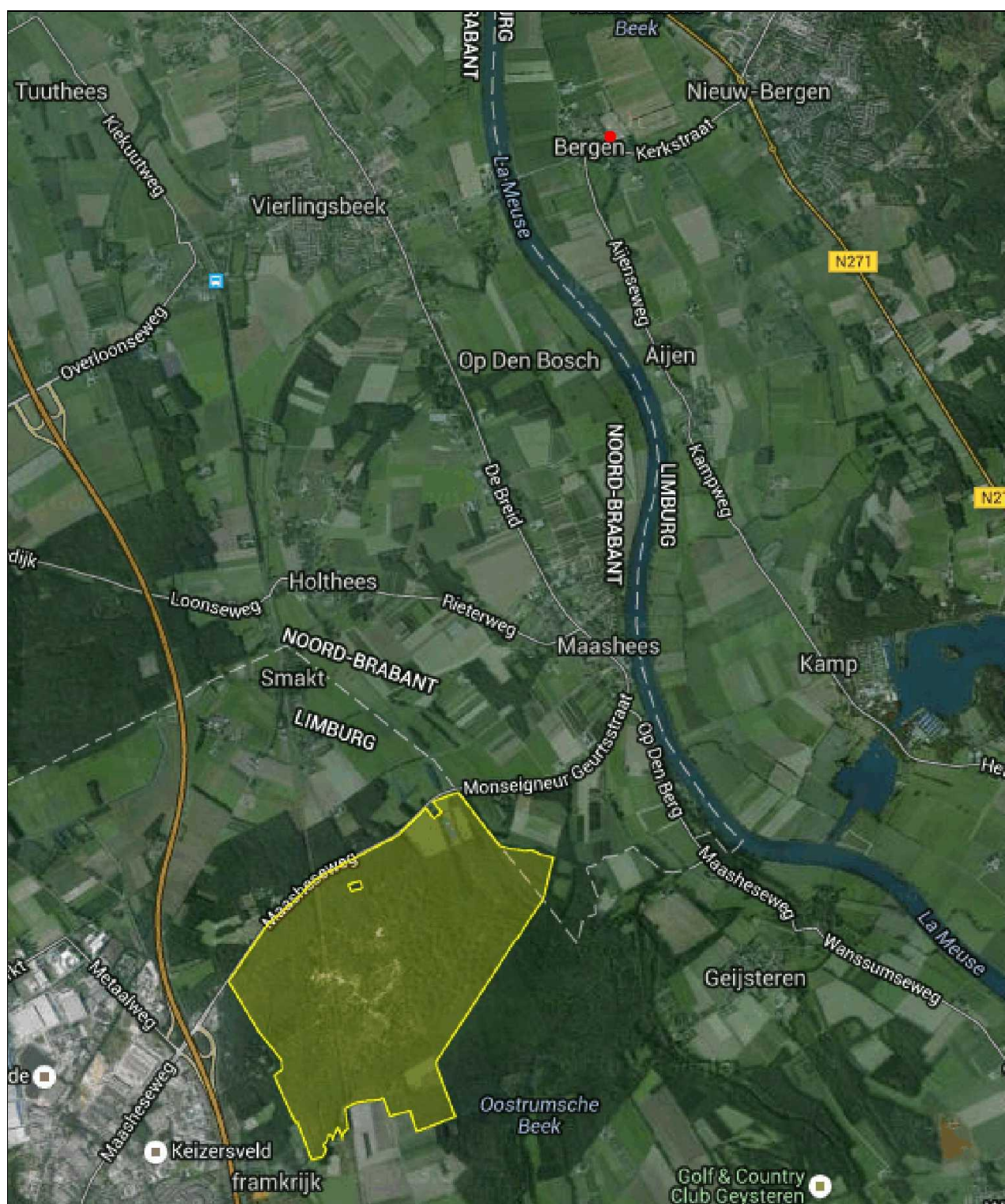
Natura 2000-gebied 'Maasduinen' is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 1,8 km afstand ten oosten van het plangebied (zie figuur 4.1.1). Dit Natura 2000-gebied is tevens aangewezen als nationaal park (zie onderstaand kader). Voormalig Beschermde natuurmonument 'Heideterreinen Bergen' is nu onderdeel van Natura 2000-gebied 'Maasduinen'. Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen' ligt op circa 4,8 kilometer afstand ten noorden van het plangebied (zie figuur 4.2.2.).

Nationaal park De Maasduinen

Het Limburgse natuurgebied De Hamert werd in 1996 ingesteld als nationaal park. Eigendom en beheer zijn in handen van de Stichting Het Limburgs Landschap, de gemeente Bergen en Staatsbosbeheer. Het gebied bestaat uit bossen en heidevelden, met daartussen vennen. In 1999 is het parkgebied uitgebreid met een bos-heidegebied. Hierdoor is de omvang van het park toegenomen tot 4.200 hectare. Tegelijk met deze uitbreiding is de naam van het nationaal park veranderd in De Maasduinen.

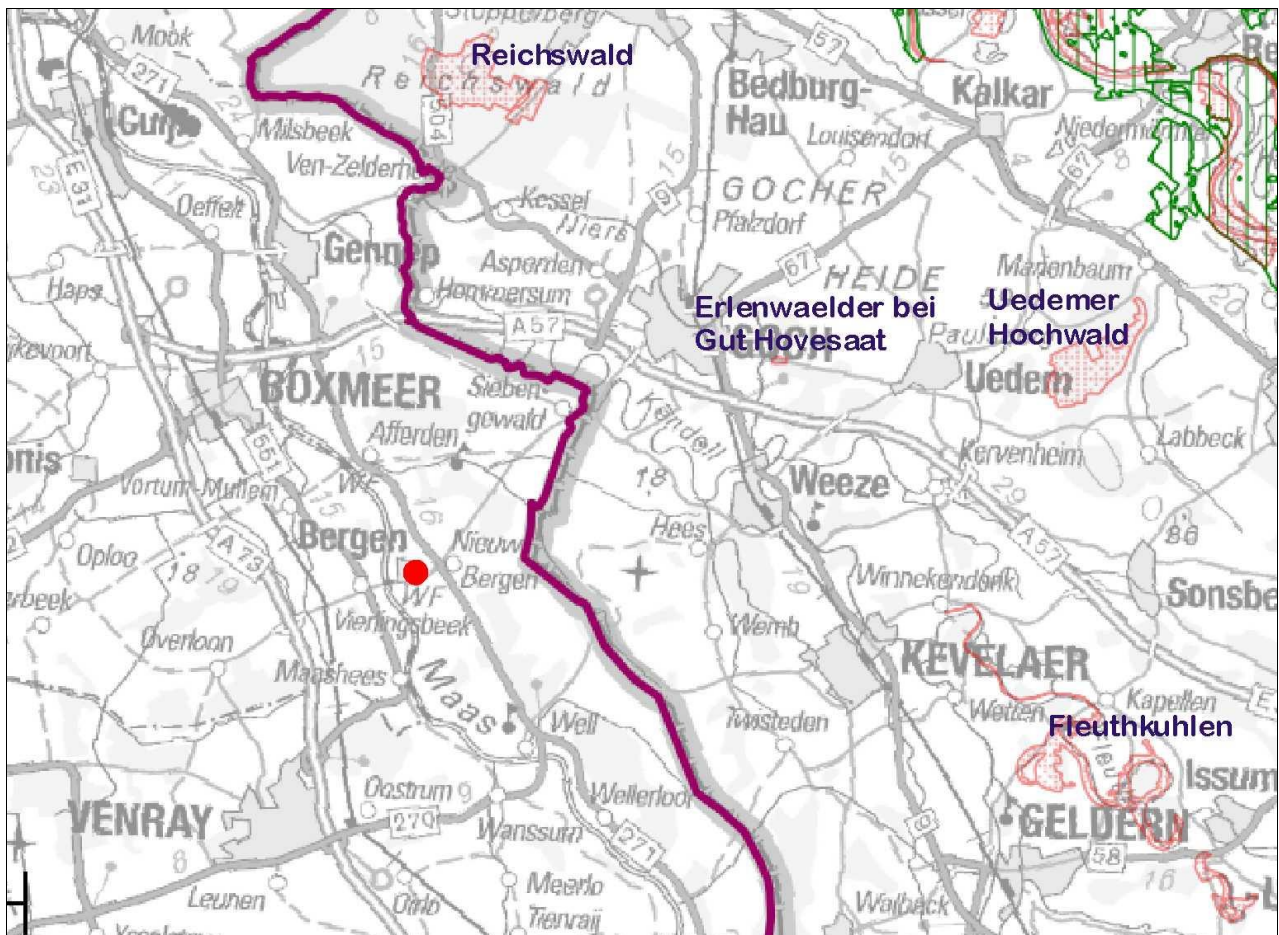

Figuur 4.2.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Maasduinen' (geel weergegeven).

Figuur 4.2.2. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen' (geel weergegeven).

Over de grens, in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen, is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Erlenwaelder bei Gut Hovesaat', op een afstand van ruim 12 kilometer van het plangebied (zie figuur 4.2.3).

Figuur 4.2.3. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van diverse Habitatrichtlijngebieden (rood gestippeld weergegeven) en een Vogelrichtlijngebied (groen gearceerd weergegeven) in Duitsland.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 130 meter afstand ten westen van het Natuurnetwerk Nederland (NN), voorheen de EHS (Ecologische HoofdStructuur) genoemd, categorie 'Goudgroene natuurzone'. Zie figuur 4.3. en onderstaand kader.

Figuur 4.3. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NN (website Provincie Limburg www.polviewer.nl).

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen e.d.

4.4 Overige beschermde gebieden

Beschermde Wetlands liggen op ruime afstand van het plangebied. Verder maakt het plangebied geen onderdeel uit van een Nationaal Landschap.

4.5 Beschermde planten en dieren

Zoogdieren

De buitengevel van de oude koestal (nr. 1 in figuur 4.1.1.) bevat een groot gat, waardoor de spouw voor een groot deel open ligt (zie kleine foto voorzijde rechtsonder). Tijdens het veldbezoek gaf de bewoonster aan dat dit gat (op dat moment) zo'n anderhalf jaar geleden was ontstaan, doordat er een bus tegen de gevel was aangereiden. Door deze grote opening is er in de spouw geen dekking voor vleermuizen. De overige spouwen van dit gebouw zijn onbereikbaar voor vleermuizen, doordat ze van bovenaf met een muurplaat zijn afgesloten. Daarnaast zijn er in dit gebouw geen open stootvoegen aanwezig. De zolder van de oude koestal is tijdens het veldbezoek geïnspecteerd en daarbij werden geen vleermuizen aangetroffen. Omdat er onder het pannendak geen betimmering aanwezig is, zijn er geen kleine ruimten die tijdens het veldbezoek niet konden worden geïnspecteerd. In de oude koestal zijn dus geen vleermuisverblijven aanwezig.

Het dak en de twee wanden van de open veldschuur (nr. 2 in figuur 4.1.1.) zijn volledig enkelwandig; de overige zijanten zijn open (zie figuur 4.1.2.). De open veldschuur is daardoor te licht en te open om als vleermuisverblijf te dienen.

De loads (nr. 3 in figuur 4.1.1.) heeft muren zonder open stootvoegen en twee zoldertjes, waarop zich tijdens het veldbezoek geen vleermuizen of vleermuisuitwerpselen bevonden.

De boerderijwoning (zie grote foto voorzijde) heeft een dak dat is belegd met Muldenpannen, zonder onderliggend dakbeschot. Doordat alle zolders konden worden geïnspecteerd en er geen vleermuisuitwerpselen of iets dergelijks werden aangetroffen, staat vast dat er geen vaste voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in de boerderij aanwezig zijn (omdat het op de zolders niet regent, zijn uitwerpselen en dergelijke ook niet weggespoeld). Omdat de hoekpannen van zowel de loads als van de boerderijwoning in een laag cement zijn ingemetseld, is het uitgesloten dat deze als vleermuisverblijf functioneren.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren die behoren tot de categorieën 'internationaal beschermde soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. In onderstaande tabel zijn de beschermde zoogdiersoorten opgenomen die (mogelijk) een vaste voortplantings- en rustplaats in het plangebied hebben. Het gaat daarbij om dieren die (mogelijk) in het gazon (waar de parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd) kunnen leven.

Vogels

Op de zolder boven de voormalige koeienstal (in de boerderijwoning) bevindt zich een kerkuilenkast, waarin tijdens het veldbezoek twee volwassen kerkuilen werden aangetroffen. Volgens de bewoonster broedt de kerkuil jaarlijks in deze nestkast en worden de jongen ook jaarlijks geringd. Verder bevond zich op de vloer van de open veldschuur een aantal braakballen en uitwerpselen van de kerkuil. Deze schuur dient duidelijk als roestplaats van de kerkuil.

In de opengebroken spouw van de oude koeienstal bevond zich tijdens het veldbezoek een oude eischaal van een steenuil. De spouw is echter te open om als steenuilennest te fungeren. De bewoonster van Burg. Douvenstraat 5 (de woning recht tegenover de oude koeienstal) werd tijdens het veldbezoek geïnterviewd en zij gaf aan regelmatig de kerkuilen in de boerderijwoning te zien, maar nooit steenuilen bij de kapotte spouw van de oude koeienstal. Het is duidelijk dat het hier een verlaten steenuilennest betreft, dat al enkele jaren niet meer door steenuilen wordt gebruikt.

Geen van de daken heeft openingen die ruim genoeg zijn om vogelnesten te herbergen (alle openingen zijn geïnspecteerd met een ladder); het is daardoor uitgesloten dat er nesten van overige vogels in de te slopen gebouwen aanwezig zijn. Wel is het mogelijk dat de bomen en struiken in de tuin in het broedseizoen nesten van algemene vogels als de merel bevatten. De provincie Limburg heeft het voorkomen van strenger beschermde vogelnesten in een deel van het plangebied in 2013 onderzocht en daarbij in het km-hok van het plangebied een territorium van de steenuil waargenomen (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl).

Overige beschermde soorten

Tijdens het veldbezoek bevonden zich geen beschermde planten in het plangebied. Deze zijn op grond van de aanwezige biotopen ook niet te verwachten. De provincie Limburg heeft het voorkomen van beschermde planten in een deel van het plangebied in 2005 onderzocht en geen beschermde planten aangetroffen (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl). Doordat er geen wateren in het plangebied aanwezig zijn, is het uitgesloten dat er voortplantingshabitats van amfibieën in het plangebied aanwezig zijn. Het is wel mogelijk dat delen van het plangebied deel uitmaken van de landhabitat van verschillende soorten algemene amfibieën.

Deze zijn weergegeven in tabel 4.2.2. Andere strenger beschermde dier- of plantensoorten zijn niet te verwachten.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met jaarrond beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)			X
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)			X

Tabel 4.5. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wn is eveneens weergegeven.

5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN

5.1 Natura 2000

Het dichtst bij het plangebied liggende Natura 2000-gebied is 'Maasduinen' op circa 1,8 kilometer afstand van het plangebied, met de weg N271 en een gedeelte van de kern van Nieuw-Bergen tussen Maasduinen en het plangebied in. Andere beschermde natuurgebieden liggen op nog grotere afstand. Het is daarom niet te verwachten dat de plannen enig effect op de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden zullen hebben.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 130 meter afstand ten westen van het Natuurnetwerk Nederland (NN), met de maisakker tussen het plangebied en het NN in. Het is daarom niet te verwachten dat de plannen enig effect op de natuurwaarden in Natuurnetwerk Nederland zullen hebben.

5.3 Beschermde planten en dieren

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Door de aanleg van meer groen komt er meer geschikt leefgebied voor algemene beschermde dieren.
- De boerderijwoning (4 in figuur 4.1.1.) met het kerkuilennest blijft behouden. De sloop van de open veldschuur betekent - zonder mitigerende maatregelen - het verlies van een roestplaats van de kerkuil. Het plangebied is grotendeels verhard en daardoor niet van belang als foerageergebied van de kerkuil (deze jaagt in het aan het plangebied grenzend landelijk gebied).
- Bij de werkzaamheden kunnen vaste voortplantings- of rustplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.

In tabel 5.3.1. zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wn weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermingsregime Wn	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Kerkuil	Vogels met een jaarrond beschermd nest		X					
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X

Tabel 5.3.1. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wn. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorïeën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van soorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van soorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van soorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van soorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
  - (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en
- De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn).

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Natura 2000

Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn te verwachten, is er op dit punt geen vergunning nodig op grond van de Wn.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

Omdat er geen negatieve effecten op het NNN zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

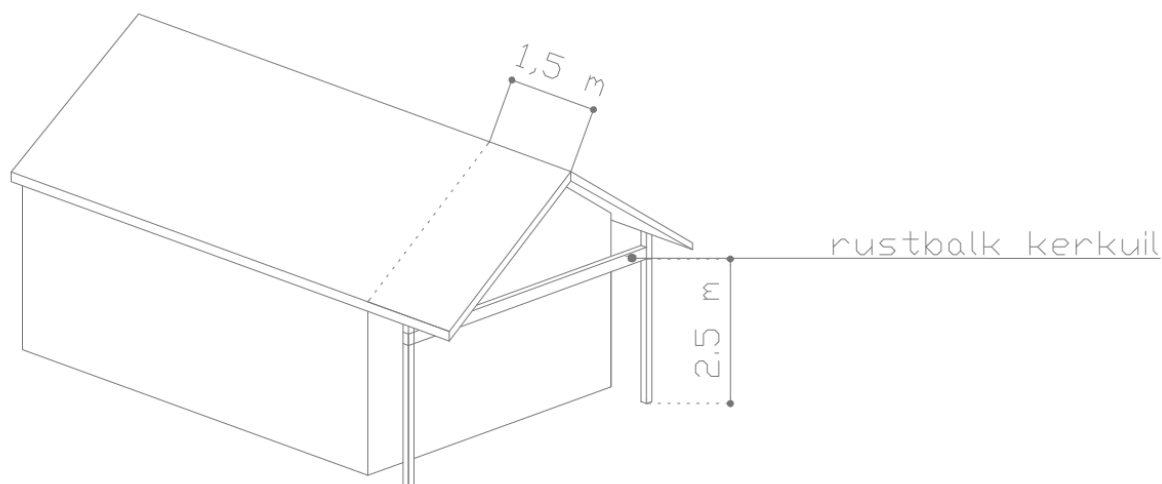
6.3 Beschermde planten en dieren

Algemeen voorkomende soorten (A-soorten): vrijstelling

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Wn zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in de provincie Limburg een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wn): deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten dieren die tijdens het werk worden aangetroffen, zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Kerkuil: mitigatie roestplaats

De sloop van de open veldschuur betekent - zonder mitigerende maatregelen - het verlies van een roestplaats van de kerkuil. Om dit te voorkomen dient er een alternatieve roestplaats te worden gerealiseerd. De loods (3 in 4.1.1.) wordt daarom voorzien van een dakoverstek, met dwarsbalken waarop de kerkuil kan zitten. Door naleving van deze maatregel worden ten aanzien van de kerkuil overtredingen van de Wn voorkomen en hoeft er dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Zie figuur 6.3.

Figuur 6.3. De te bouwen dakoverstek (voor de kerkuil).

LITERATUUR

- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provincie Limburg, 2016. Beleidsneutrale Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014. Provinciaal blad nr. 6983.

BIJLAGE 1. TOELICHTING PER BESCHERMINGSREGIME

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wn. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wn)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wn)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wn)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wn)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wn)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wn);
- het, voor zover bij of krachtens de Wn toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wn).

Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten ('GS') kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten ('PS') kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de 'minister') het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
  - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - ter bescherming van flora of fauna;
  - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
  - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de 'strikt beschermde soorten', omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wn zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wn)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wn);
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wn)
- het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wn)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wn);
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 I lid 2 Wn).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wn). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wn) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
  - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Dit aanvullende beschermingsregime vloeit niet voort uit Europese wet- of regelgeving en beschermt alleen de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wn. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wn, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wn:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkingsmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wn (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
  - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen